

**ბიოლოგიური მრავალფეროვნების
კონვენციის
ნაგოიას ოქმი
გენეტიკურ რესურსებზე
ხელმისაწვდომობასა და მათი
გამოყენებით მიღებული სარგებლის
სამართლიან და თანაბარ განაწილებაზე**

ტექსტი და დანართი
ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის სამდივნო
მონრეალი

კონვენცია ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ
გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია

მონრეალი, კვებეკი, კანადა H2Y 1N9

ტელეფონი: +1 (514) 288 2220

ფაქსი: +1 (514) 288 6588

ელ. ფოსტა: secretariat@cbd.int

ვებ-გვერდი: www.cbd.int

© 2011 ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის სამდივნო

ყველა უფლება დაცულია, გამოქვეყნებულია 2011 წელს

დაბეჭდილია კანადაში

ISBN: 92-9225-306-9

დასაშვებია ამ პუბლიკაციის საგანმანათლებლო და არაკომერციული მოზნებისათვის გამოყენება საავტორო უფლებების მფლობელთა სპეციალური ნებართვის გარეშე იმ პირობით, რომ მითითებული იქნება გამოყენებული წყარო.

კონვენციის სამდივნო მადლიერი დაგრჩებათ, თუ მიიღებს იმ პუბლიკაციის ასლს, რომელმაც წყაროდ გამოიყენა მოცემული ნაშრომი

კატალოგიზაცია:

ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის ნაგოიას ოქმი გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობასა და მათი გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი გაზიარების შესახებ: ტექსტი და დანართი/ ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის სამდივნო

მოკლე რეზიუმე: "აღნიშნული ბუკლეტი შეიცავს გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობასა და მათი გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი გაზიარების შესახებ ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის ნაგოიას ოქმის ტექსტსა და დანართს" - მოწოდებულია გამომცემლის მიერ

ISBN 92-9225-306-9

1. ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება - კანონი და კანონმდებლობა; 2. გენეტიკური რესურსების შენარჩუნება - კანონი და კანონმდებლობა; 3. ბიომრავალფეროვნება - საერთაშორისო თანამშრომლობა; 4. ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება

I. კონვენცია ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ (1992). ოქმები და სხვა 2010 წლის 29 ოქტ; II. ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის მხარეთა კონფერენცია (2010: ნაგოია, იაპონია); III. გაერთიანებული ერები
K3488 .A48 2011

დამატებითი ინფორმაციისთვის, დაუკავშირდით ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის სამდივნოს

შესავალი

კონვენცია ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ გაიხსნა ხელმოწერებისათვის 1992 წლის 5 თებერვალს გაეროს გარემოს დაცვისა და განვითარების კონფერენციაზე (რიოს "დედამიწის სამიტი") და ძალაში შევიდა 1993 წლის 29 დეკემბერს. კონვენცია წარმოადგენს ერთდაერთ საერთაშორისო დოკუმენტს, რომელიც მთლიანად ეძღვნება ბიოლოგიურ მრავალფეროვნებას, კომპონენტების მდგრად გამოყენებასა და გენეტიკური რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიან და თანაბარ განაწილებას.

მესამე მიზნის ხელშეწყობის მიზნით, მდგრადი განვითარების მსოფლიო სამიტმა (იოჰანსბურგი, 2002) მოუწოდა მხარეებს საერთაშორისო მოლაპარაკებებისაკენ კონვენციის ფარგლებში. მოლაპარაკებების მიზანი იყო გენეტიკური რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების მექანიზმებისა და გარანტიების შემუშავება. კონვენციის მხარეთა კონფერენციამ წარადგინა პასუხი მის მეშვიდე სხდომაზე 2004 წელს, დაავალა რა სპეციალურ უვადო სამუშაო ჯგუფს დაშვებისა და გაზიარების თაობაზე, შეიმუშაოს და აწარმოოს მოლაპარაკება საერთაშორისო რეჟიმში გენეტიკური რესურსების დაშვებასა და მიღებული სარგებლის გაზიარების შესახებ კონვენციის და მისი სამი მიზნის, მუხლი 15 (გენეტიკური რესურსებზე დაშვება) და მუხლი 8(კ) (ტრადიციული ცოდნა) ეფექტურად განხორციელების მიზნით. მოლაპარაკების ექვსი წლის შემდეგ, ბიოლოგიური მრავალფეროვნების კონვენციის ნაგოიას პროტოკოლი გენეტიკური რესურსებზე დაშვებასა და მიღებული სარგებლის სამართლიან და თანაბარ განაწილებაზე მიღებულ იქნა 2010 წლის 29 ოქტომბერს იაპონიის ქალაქ ნაგოიაში.

პროტოკოლი მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს კონვენციის მესამე მიზნის შესრულებას დაკონკრეტებული სამართლებრივი დებულებებისა და გენეტიკური რესურსების მიმწოდებლისა და მომხმარებლის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის საშუალებით. ურთუერთშეთანხმებულ პირობებში ასახულია კონკრეტული ვალდებულებები ქვეყნის შიდა კანონმდებლობასთან და გენეტიკური რესურსების მიმწოდებელი მხარის რეგულირების მოთხოვნებთან და საკონტრაქტო ვალდებულებებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად, რაც პროტოკოლის ინოვაციას წარმოადგენს. შესაბამისობის დებულებები, ისევე როგორც უფრო პროგნოზირებადი პირობების წამოყენება გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომის უქრუნველსაყოფად, ხელს შეუწყობს მიღებული სარგებლის გაზიარებასა და განაწილებას იმ შემთხვევებში, როდესაც მოხდება გენეტიკური რესურსის გატანა გენეტიკური რესურსის მიმწოდებელი ქვეყნიდან. ამასთან, პროტოკოლის დებულებები იმ ტრადიციული ცოდნის

ხელმისაწვდომობაზე, რომელიც გააჩნია მკვიდრ და ადგილობრივ მოსახლეობას გენეტიკური რესურსების თაობაზე, გააძლიერებს ამ თემების უნარს, სასარგებლოდ გამოიყენონ საკუთარი ცოდნა, ინოვაცია და გამოცდილება. გენეტიკური რესურსებისა და მათთან დაკავშირებული ცოდნის გამოყენების ხელშეწყობით, აგრეთვე მათი გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების გაზრდით, პროტოკოლი შექმნის ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნების სტიმულს მდგრადი განვითარებისა და ადამიანთა კეთილდღეობის უზრუნველსაყოფად.

**ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის
ნაგოიასოქმი გენეტიკური რესურსებზე დაშვებისა და მათი გამოყენებით მიღებული
სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების შესახებ**

ამ ოქმზე ხელმომწერი მხარეები

არიან რა ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის (შემდგომში წოდებული როგორც კონვენცია) მხარეები,

ახსოვთ რა, რომ გენეტიკური რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილება არის კონვენციის სამი ძირითადი მიზნიდან

ერთერთი, და აცნობიერებენ რა, რომ მოცემული ოქმი გულისხმობს ამ მიზნის კონვენციის ფარგლებში განხორციელებას,

ადასტურებენ რა სახელმწიფოთა სუვერენულ უფლებას განაგონ საკუთარი ბუნებრივი რესურსები კონვენციის დებულებების შესაბამისად,

ითვალისწინებენ რა კონვენციის მე-15 მუხლის დებულებებს,

აცნობიერებენ რა ტექნოლოგიების გადაცემითა და თანამშრომლობით მდგრადი განვითარების უზრუნველყოფაში შეტანილ მნიშვნელოვან წვლილს, რაც ხელს უწყობს მეცნიერული კვლევისა და ინოვაციური პოტენციალის შექმნას განვითარებად ქვეყნებში გენეტიკური რესურსების დამატებითი ღირებულების შექმნისათვის, კონვენციის მე-16 და მე-19 მუხლების შესაბამისად,

აცნობიერებენ რა, რომ საზოგადოების ცნობიერება ეკოსისტემებისა და ბიომრავალფეროვნების ეკონომიკური ღირებულებისა და მრავალფეროვნების, ისევე როგორც მოცემული ეკონომიკური ღირებულების სამართლიან და თანაბარ განაწილებაზე ბიომრავალფეროვნების მცველებთან წარმოადგენს საკვანძო სტიმულებს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნებისათვის და მათი კომპონენტების მდგრადი გამოყენებისათვის,

აღიარებენ რა ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის გაზიარების პოტენციურ როლს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნებასა და მდგრად განვითარებაში, სიღარიბის შემცირებასა და გარემოს მდგრადობის მიღწევაში, რაც ხელს უწყობს ათასწლეულის მიზნების შესრულებას,

აღიარებენ რა კავშირს გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობასა და ასეთი რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიან და თანაბარ განაწილებას შორის,

აცნობიერებენ რა ზუსტი სამართლებრივი ნორმების მნიშვნელობას გენეტიკურ რესურსებზე დაშვებისა და მათი გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილებისათვის (გაზიარების),

აგრეთვე, აცნობიერებენ რა სამართლიანობის პრინციპების ხელშეწყობის მნიშვნელობას მიმწოდებლებსა და გენეტიკური რესურსების მომხმარებელთა შორის ურთიერთშეთანხმებული პირობების თაობაზე მოლაპარაკებისას,

აღიარებენ რა ქალთა უმნიშვნელოვანეს როლს ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების საქმეში, და, აგრეთვე, ქალთა სრულყოფილი მონაწილეობის აუცილებლობას ყველა დენოზე პოლიტიკის შემუშავების და ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნების საქმიანობაში,

იღებენ რა ვალდებულებას შემდგომშიც შეუწყონ ხელი ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ კონვენციის დებულებების განხორციელებას,

აცნობიერებენ რა, რომ საჭიროა ინოვაციური გადაწყვეტილებების გამოყენება იმ სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების და სარგებლობის

უზრუნველსაყოფად, რომელიც მიღებულია გენეტიკური რესურსების გამოყენებით და იმ ტრადიციული ცოდნით, რომელიც არსებობს ტრანს-სასაზღვრო ვითარებაში, ან იმ შემთხვევაში, როდესაც შეუძლებელია წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის გაცემა ან მიღება,

აცნობიერებენ რა გენეტიკური რესურსების მნიშვნელობას სურსათის უვნებლობის, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის, ბიოლოგიური მრავალფეროვნებისა და კლიმატური ცვლილებების შერბილებასა და ადაპტიციისთვის,

აცნობიერებენ რა სასოფლო სამეურნეო ბიომრავალფეროვნების განსაკუთრებულ ხასიათს, მის განსხვავებულ თვისებებსა და იმას, რომ საჭიროა განსხვავებული მიდგომების გამოყენება ამ სფეროში არსებული პრობლემების მოსაგვარებლად,

აცნობიერებენ რა ყველა ქვეყნის ურთიერთდამოკიდებულებას სურსათისა და სოფლის მეურნეობასთან გენეტიკური რესურსების როლის მიმართებაში, ისევე როგორც მათ განსაკუთრებულ ხასიათსა და მსოფლიო მნიშვნელობას სურსათის უვნებლობისათვისა და სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების მისაღწევად სიღარიბის დაძლევისა და კლიმატური ცვლილებების კონტექსტში და აღიარებენ რა *სურსათისთვისა და სოფლის მეურნეობისთვის მცენარეთა გენეტიკური რესურსების შესახებ* საერთაშორისო ხელშეკრულების და *გენეტიკურ რესურსებზე სურსათისთვისა და სოფლის მეურნეობისთვის FAO-ს კომისიის ფუნდამენტურ როლს*,

ითვალისწინებენ რა ჯანდაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის 2005 წლის ჯანდაცვის საერთაშორისო წესებს და ადამიანის პათოგენებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მნიშვნელობას საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მზადყოფნისა და რეაგირების მიზნებისათვის,

აღიარებენ რა მიმდინარე მუშაობას საერთაშორისო ფორუმებში ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების საკითხებზე,

იყენებენ რა, ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების მრავალმხრივ სისტემას, რომელიც შექმნილია სურსათისა და სოფლის მეურნეობისთვის მცენარეთა გენეტიკური რესურსების საერთაშორისო ხელშეკრულების ფარგლებში და კონვენციასთან შესაბამისობაში,

აღიარებენ რა, რომ საერთაშორისო დოკუმენტები ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების თაობაზე უნდა ავსებდეს ერთმანეთს კონვენციის მიზნების მიღწევის უზრუნველსაყოფად,

აღიარებენ რა კონვენციის 8(კ) მუხლის რელევანტურობას, ვინაიდან იგი უკავშირდება გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციულ ცოდნას და ასეთი ცოდნის გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიან და თანაბარ განაწილებას,

აღნიშნავენ რა ურთიერთკავშირს გენეტიკურ რესურსებსა და ტრადიციულ ცოდნას შორის, მათ განუყოფელ ბუნებას ადგილობრივი თემებისათვის, ტრადიციული ცოდნის მნიშვნელობას ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნებისათვის და მისი

კომპონენტების მდგრადი გამოყენებისათვის და აგრეთვე ამ თემების მდგრადი შემოსავლის წყაროს შენარჩუნებისათვის,
აღიარებენ რა იმ სხვადასხვა გარემოებების მრავალფეროვნებას, როდესაც გენეტიკური რესურსების შესახებ ცოდნას ფლობს ადგილობრივი თემები,
ითვალისწინებენ რა, რომ გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის უფლებამოსილი მფლობელების განსაზღვრა თემების შიგნით წარმოადგენს ადგილობრივი თემების ყფლებას,
აგრეთვე, აცნობიერებენ რა გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის იმ უნიკალურ ფორმებს, რაც შეიძლება არსებობდეს ზეპირი, წერილობითი ან სხვა ფორმით, რომელიც ასახავს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნებისათვის დამახასიათებელ მდიდარ კულტურულ მემკვიდრეობას,
აღნიშნავენ რა გაეროს დეკლარაციას მკვიდრი და ადგილობრივი ხალხების უფლებათა შესახებ და
ადასტურებენ რა, რომ არცერთი ამ პროტოკოლის დებულება არ გულისხმობს მკვიდრ ხალხთა და ადგილობრივ თემთა უფლებების უგულებელყოფას ან გაუქმებას,

შეთანხმდნენ შემდგომ:

მუხლი 1. მიზანი

მოცემული პროტოკოლის მიზანია გენეტიკური რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილება/გაზიარება, გენეტიკური რესურსების სათანადო ხელმისაწვდომობისა და შესაბამისი ტექნოლოგიების გაზიარების და შესაბამისი დაფინანსების ჩათვლით, რაც ხელს შეუწყობს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნებასა და მისი კომპონენტების მდგრად გამოყენებას.

მუხლი 2. ტერმინების განმარტება

კონვენციის მუხლში 2 მოცემული ტერმინების განმარტება უნდა ვრცელდებოდეს ამ პროტოკოლზე. ამასთან, ამ პროტოკოლის მიზნებისათვის:

- ა. "მხარეთა კონფერენცია" - ნიშნავს კონვენციის მხარეთა კონფერენციას
- ბ. "კონვენცია" - ნიშნავს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციას
- გ. "გენეტიკური რესურსების" გამოყენება - ნიშნავს გენეტიკური რესურსების და/ან გენეტიკური რესურსების ბიოქიმიური შემადგენლობის კვლევასა და განვითარებას, ბიოტექნოლოგიების გამოყენების ჩათვლით, ისე, როგორც ეს აღწერილია კონვენციის მე-2 მუხლში
- დ. "ბიოტექნოლოგია" - როგორც ეს აღწერილია კონვენციის მე-2 მუხლში, ნიშნავს ნებისმიერი სახის ტექნოლოგიას რომელიც იყენებს ბიოლოგიურ სისტემებს, ცოცხალ

ორგანიზმებს ან მათ დერივატებს, პროდუქტების ან პროცესების სპეციალური მიზნებისათვის შექმნისათვის ან შეცვლისათვის.

ე. "დერივატი" - ნიშნავს ბუნებრივად წარმოქმნილ ბიოქიმიურ შენაერთს, რომელიც წარმოიქმნება გენების გამოვლინების ან ბიოლოგიური ან გენეტიკური რესურსების მეტაბოლიზმის შედეგად, მიუხედავად იმისა, რომ იგი არ შეიცავს მემკვიდრეობითობის ფუნქციურ ერთეულებს.

მუხლი 3. მოქმედების სფერო

მოცემული პროტოკოლი ვრცელდება გენეტიკურ რესურსებზე კონვენციის მე-15 მუხლის მოქმედების ფარგლებში და იმ სარგებელზე, რომელიც მიიღება ასეთი რესურსების გამოყენებით. მოცემული პროტოკოლის მოქმედება ვრცელდება გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციულ ცოდნაზე კონვენციის ფარგლებში და აგრეთვე ასეთი ცოდნის გამოყენებით მიღებულ სარგებელზე.

მუხლი 4. ურთიერთობა საერთაშორისო შეთანხმებებსა და დოკუმენტებთან

1. მოცემული პროტოკოლის დებულებები არ ახდენს ზეგავლენას ნებისმიერი მხარის იმ უფლებებსა და ვალდებულებებზე, რომელიც გამომდინარეობს ნებისმიერი არსებული შეთანხმებიდან, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი უფლებების და ვალდებულებების გამოყენება სერიოზულ ზიანს აყენებს ან საფრთხეს უქმნის ბიოლოგიურ მრავალფეროვნებას. მოცემული პარაგრაფი არ გულისხმობს იერარქიის ჩამოყალიბებას ამ პროტოკოლსა და სხვა საერთაშორისო დოკუმენტებს შორის.
2. მოცემული პროტოკოლის არცერთი დებულება არ ზღუდავს მხარეებს სხვა საერთაშორისო შეთანხმებების შემუშავებასა და განხორციელებაში, სხვა სპეციალიზირებული ხელმისწვდომობისა და სარგებლის გაზიარების შეთანხმებების ჩათვლით იმ პირობით, რომ ისინი ავსებენ და არ ეწინააღმდეგებიან კონვენციისა და მოცემული პროტოკოლის მიზნებს.
3. მოცემული პროტოკოლი ხორციელდება ამ პროტოკოლის შესაბამისი სხვა საერთაშორისო დოკუმენტების ურთიერთდახმარებით. სათანადო ყურადღება უნდა მიექცეს სასარგებლო და რელევანტურ მიმდინარე მუშაობასა და პრაქტიკას, რომელიც ხორციელდება საერთაშორისო დოკუმენტებისა და შესაბამისი საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ, იმ პირობით, რომ ისინი ავსებენ და არ ეწინააღმდეგებიან კონვენციისა და ამ პროტოკოლის მიზნებს.
4. მოცემული პროტოკოლი წარმოადგენს ინსტრუმენტს ხელმისწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ კონვენციის დებულებების

განსახორციელებლად. იმ შემთხვევაში, თუ გამოიყენება ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილებუს საერთაშორისო სპეციალიზირებული დოკუმენტი, რომელიც შესაბამისობაშია და არ ეწინააღმდეგება კონვენციისა და ამ პროტოკოლის მიზნებს, მაშინ, მოცემული პროტოკოლის მოქმედება არ ვრცელდება სპეციალური დოკუმენტის მხარე(ებ)ზე იმ კონკრეტულ გენეტიკურ რესურსთან მიმართებაში, რომელიც რეგულირდება სპეციალური საერთაშორისო დოკუმენტით.

მუხლი 5. სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილება

1. კონვენციის მე-15 მუხლის მე-3 და მე-7 პუნქტების შესაბამისად, გენეტიკური რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებელი, ისევე, როგორც შემდგომი გამოყენება და კომერციალიზაცია უნდა იქნას განაწილებული სამართლიანად და თანაბრად ამ რესურსის მიმწოდებელ მხარესთან, ანუ ასეთი რესურსის წარმოშობის ქვეყანასთან, ან იმ მხარესთან, რომელმაც შეიძინა გენეტიკური რესურსი კონვენციის პირობების თანახმად. მსგავსი განაწილება ხდება ურთიერთშეთანხმებული პირობების საფუძველზე.
2. ყველა მხარე ვალდებულია, გაატაროს შესაბამისი საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული და პოლიტიკის ღონისძიებები იმისათვის, რომ ქვეყნის შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად მკვიდრი და ადგილობრივი მოსახლეობის ხელთ არსებული გენეტიკური რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებელი სამართლიანად და თანაბრად განაწილდეს შესაბამის თემებთან ურთიერთშეთანხმებული პირობების საფუძველზე.
3. ზემოხსენებული 1-ლი პარაგრაფის განხორციელების მიზნით, ყველა მხარე ვალდებულია, გაატაროს შესაბამისი საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული და პოლიტიკის ღონისძიებები.
4. სარგებელი, შეიძლება, მოიცავდეს ფულად ან არაფულად სარგებელს, დანართში "ა" ჩამოთვლილის ჩათვლით, თუმცა ეს ჩამონათვალი არ არის ამომწურავი.
5. ყველა მხარე ვალდებულია, გაატაროს შესაბამისი საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული და პოლიტიკის ღონისძიებები იმისათვის, რომ მკვიდრი და ადგილობრივი მოსახლეობის გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის გამოყენებით მიღებული სარგებელი სამართლიანად და თანაბრად განაწილდეს შესაბამის თემებთან ურთიერთშეთანხმებული პირობების საფუძველზე.

მუხლი 6. გენეტიკურ რესურსზე ხელმისაწვდომობა

1. ბუნებრივ რესურსებზე სუვერენული უფლებების გამოყენებისას და ქვეყნის შიგნით ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ კანონმდებლობისა და რეგულირების მოთხოვნების პირობების გათვალისწინებით, გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობა მათი გამოყენების მიზნით უნდა იქნას უზრუნველყოფილი მიმწოდებელი მხარის წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის საფუძველზე, ანუ, წარმოშობის ქვეყნის, ან კონვენციის შესაბამისად შემძენი ქვეყნის თანხმობით, თუ მხარის მიერ სხვაგვარად არ არის გათვალისწინებული.
2. ქვეყნის შიდა კანონმდებლობის თანახმად, ყველა მხარე ვალდებულია, გაატაროს შესაბამისი ღონისძიებები, რომელიც ითვალისწინებს წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის მიღებას ან დამტკიცებას და მკვიდრი და ადგილობრივი თემების მონაწილეობას გენეტიკურ რესურსებზე დაშვების მიზნით, იმ შემთხვევებში, როდესაც ისინი სარგებლობენ კანონიერი უფლებით, უზრუნველყონ ხელმისაწვდომობა ამ რესურსებზე.
3. ზემოხსენებული 1 პარაგრაფის თანახმად, ყველა მხარე, რომელიც ითხოვს წინასწარ ინფორმირებულ თანხმობას, ვალდებულია, მიიღოს შესაბამისი საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული თუ პოლიტიკური ზომები იმისათვის, რომ:
 - ა. უზრუნველყოფილი იქნას ქვეყნის შიგნით ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების მკაფიო, ნათელი და გამჭვირვალე სამართლებრივი კანონმდებლობა ან მარეგულირებელი მოთხოვნები.
 - ბ. უზრუნველყოფილი იქნას გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობის სამართლიანი და არადისკრეციული წესები და პროცედურები;
 - გ. უზრუნველყოს ინფორმაციის მიწოდება თუ როგორ უნდა იქნას მიღებული წინასწარი ინფორმირებული თანხმობა;
 - დ. უზრუნველყოფილ იქნას ეროვნული კომპეტენტური ორგანოს მკაფიო და გამჭვირვალე წერილობითი გადაწყვეტილება ხარჯ-ეფექტურობის გათვალისწინებით და გონივრულ ვადებში;
 - ე. უზრუნველყოფილ იქნას ნებართვის ან მისი ეკვივალენტის გაცემა რესურსის გამოყენებაზე დაშვების მომენტისთვის; აღნიშნული ნებართვა წარმოადგენს წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის შესახებ გადაწყვეტილებისა და ურთიერთშეთანხმებული პირობების მტკიცებულებას, რაზეც შეტყობინება უნდა გაეგზვნოს ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრს.
 - ვ. საჭიროების შემთხვევაში და აგრეთვე ქვეყნის შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად, მოხდეს კრიტერიუმების და/ან პროცესების შემუშავება წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის მოსაპოვებლად ან დასამტკიცებლად და მკვიდრი და ადგილობრივი თემების მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად გენეტიკურ რესურსებზე დაშვების მიზნით; და

ზ. შემუშავდეს მკაფიო წესები და პროცედურები ურთიერთშეთანხმებული პირობების მოთხვნისა და შემუშავებისათვის. მსგავსი პირობები უნდა იქნას შესრულებული წერილობით და შეიძლება, inter alia, მოიცავდეს შემდეგს:

- 1.1 დავის მოგვარების შესახებ დებულებას;
- 1.2 სარგებლის განაწილების თაობაზე პირობებს, ინტელექტუალური საკუთრების ჩათვლით;
- 1.3 პირობებს მესამე პირის მიერ სარგებლობის შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში; და
- 1.4 განზრახვის შეცვლის შესახებ პირობებს (თუ მიესადაგება).

მუხლი 7. გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის ხელმისაწვდომობა

ქვეყნის შიდა კანონმდებლობის თანახმად ყველა მხარე საჭიროებისამებრ მიიღებს ზომებს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ გენეტიკურ რესურსებზე ადგილობრივი და მკვიდრი თემების ტრადიციულ ცოდნაზე ხელმისაწვდომობა განხორციელდეს წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის ან დამტკიცების საფუძველზე და ამ მკვიდრი და ადგილობრივი თემების მონაწილეობით, და აგრეთვე ურთიერთშეთანხმებული პირობების საფუძველზე.

მუხლი 8. განსაკუთრებული მოსაზრებანი

ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების კანონმდებლობისა და რეგულირების მოთხოვნების შემუშავებისას, ყველა მხარემ უნდა:

ა. შექმნას პირობები მეცნიერული კვლევის სტიმულირებისა და განვითარებისათვის, რაც ხელს შეუწყობს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნებასა და მდგრად გამოყენებას, განსაკუთრებით, განვითარებად ქვეყნებში, არაკომერციული კვლევის მიზნებისათვის გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობის გამარტივებული ზომების ჩათვლით, სადაც გათვალისწინებული იქნება განზრახვის შეცვლის აუცილებლობა მსგავსი კვლევის მიზნებისათვის;

ბ. მიაქციოს სათანადო ყურადღება არსებულ და მომავალ განსაკუთრებულ მოვლენებს, რომელიც უქმნის ან შეუქმნის საფრთხეს ცხოველისა მცენარის ან ადამიანის ჯანმრთელობას, როგორც ეს განსაზღვრულია ქვეყნის შიგნით ან საერთაშორისო დონეზე. მხარეებმა შეიძლება მიიღონ მხედველობაში გენეტიკურ რესურსზე სასწრაფოდ ხელმისაწვდომობის საჭიროება და აგრეთვე ამ რესურსებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების სასწრაფო საჭიროება,

შესაძლებელი მკურნალობის უზრუნველყოფის ჩათვლით მათთვის, ვისაც ეს ესაჭიროება, განსაკუთრებით, განვითარებად ქვეყნებში.

გ. გაითვალისწინოს გენეტიკური რესურსის მნიშვნელობა სურსათისთვისა და სოფლის მეურნეობისთვის და მათი განსაკუთრებული როლი სურსათის უვნელობის უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 9. შენარჩუნებისა და მდგრადი გამოყენების ხელშეწყობა

მხარეებმა უნდა წახალისონ მომხმარებლები და მიმწოდებლები, მიმართონ გენეტიკური რესურსების გამოყენებით მიღებული სარგებელი ბიოლოგიური მრავალფეროვნების კონსერვაციაზე და მისი კომპონენტების მდგრად გამოყენებაზე.

მუხლი 10. გლობალური მრავალხმრივი სარგებლის განაწილების მექანიზმი

მხარეებმა უნდა გაითვალისწინონ გენეტიკური რესურსებისა და ტრადიციული ცოდნის გამოყენებით მიღებული გლობალური მრავალხმრივი სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების მექანიზმების შემუშავების საჭიროება და ამ მექანიზმების მოდალოება (ფუნქციონირების პირობები), ტრანსსასაზღვრო სიტუაციებში და იმ შემთხვევებში, როდესაც შეუძლებელი იყო წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის გაცემა ან მიღება. გენეტიკური რესურსებისა და გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის მომხმარებელთა შორის ამ მექანიზმის საშუალებით განაწილებული სარგებელი უნდა იქნას გამოყენებული გლობალურად ბიოლოგიური მრავალფეროვნების კონსერვაციისათვის და მისი კომპონენტების მდგრადი გამოყენების მიზნებისათვის.

მუხლი 11. ტრანს-სასაზღვრო თანამშრომლობა

1. იმ შემთხვევებში, როდესაც იგივე გენეტიკური რესურსი ნაპოვნია in situ ერთზე მეტი წევრი ქვეყნის ტერიტორიაზე, ქვეყნებმა უნდა ითანამშრომლონ და საჭიროების შემთხვევაში, უზრუნველყონ მკვიდრი და ადგილობრივი თემების ჩართულობა მოცემული პროტოკოლის განხორციელების მიზნით.
2. იმ შემთხვევაში, როდესაც გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნა გაზიარებულია ერთი ან მეტი წევრი ქვეყნის მკვიდრი თუ ადგილობრივი თემის მიერ, წევრმა ქვეყნები შეეცდებიან ითანამშრომლონ და უზრუნველყონ მკვიდრი და ადგილობრივი თემების ჩართულობა მოცემული პროტოკოლის განხორციელების მიზნით.

მუხლი 12. ტრადიციული ცოდნა გენეტიკური რესურსების შესახებ

1. პროტოკოლით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებისას, ქვეყნის შიდა კანონის შესაბამისად, მხარეებმა უნდა გაითვალისწინონ მკვიდრი და ადგილობრივი თემების ადათი (წესები), თემის პროტოკოლები და პროცედურები გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციულ ცოდნასთან მიმართებაში.
2. მკვიდრი და ადგილობრივი თემების ეფექტური მონაწილეობით, მხარეებმა უნდა შეიმუშაონ მექანიზმი გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის პოტენციური მომხმარებლებისათვის მათი ვალდებულებების შესახებ ინფორმირების მიზნით, ისეთი ზომების ჩათვლით, როგორცაა ხელმისაწვდომობის და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრის მეშვეობით ასეთი ცოდნის გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილება
3. მხარეებმა, საჭიროების შემთხვევაში, უნდა შეუწყონ ხელი მკვიდრი და ადგილობრივი თემების მიერ (ასეთი თემების ქალების ჩათვლით), შემდეგის განვითარებას:
 - ა. თემის პროტოკოლები გენეტიკური რესურსის შესახებ ტრადიციული ცოდნის ხელმისაწვდომობასა და ასეთი ცოდნის გამოყენებით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების თაობაზე;
 - ბ. მინიმალური მოთხოვნები ურთიერთშეთანხმებული პირობებისთვის გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების უზრუნველსაყოფად;
 - გ. გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნით მიღებული სარგებლის სამართლიანი და თანაბარი განაწილების შესახებ საკონტრაქტო პირობების ნიმუშები.
4. კონვენციის მიზნების შესაბამისად, პროტოკოლის პირობების განხორციელებისას, მხარეებმა შეძლებისდაგვარად, არ უნდა შეზღუდონ გენეტიკური რესურსებისა და შესაბამისი ტრადიციული ცოდნის ტრადიციული გამოყენება და გაცვლა მკვიდრ და ადგილობრივ თემებს შორის და მათ ფარგლებში.

მუხლი 13. ეროვნული პასუხისმგებელი პირები და ეროვნული კომპეტენტური ორგანოები

1. ყველა მხარემ უნდა დანიშნოს ეროვნული პასუხისმგებელი პირი ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების საკითხებში. ეროვნული

ეროვნული პასუხისმგებელი პირი უზრუნველყოფს შემდეგი ინფორმაციის გაცემას:

ა) იმ განმცხადებლებს, რომელთაც სურთ გენეტიკურ რესურსების გამოყენებაზე უფლების მიღება, ეროვნული პასუხისმგებელი პირი აწვდის ინფორმაციას წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის მოპოვების პროცედურებზე და ურთიერთშეთანხმებული პირობების დადების თაობაზე, სარგებლის განაწილების ჩათვლით;

ბ) იმ განმცხადებლებს, რომელთაც სურთ გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის მიღება, შეძლებისდაგვარად, ეროვნულმა პასუხისმგებელმა უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის მოპოვების პროცედურებზე და, თუ მიზანშეწონილია, მკვიდრი და ადგილობრივი თემების ჩართულობის შესახებ; ასევე, ურთიერთშეთანხმებული პირობების შემუშავების შესახებ, სარგებლის განაწილების ჩათვლით; და

გ) ეროვნულმა პასუხისმგებელმა პირმა უნდა გაავრცელოს ინფორმაცია ეროვნულ კომპეტენტურ ორგანოებზე, შესაბამის მკვიდრ და ადგილობრივ თემებზე და დაინტერესებულ პირებზე.

ეროვნული პასუხისმგებელი პირი პასუხისმგებელია სამდივნოსთან ურთიერთობაზე.

- ყველა მხარემ უნდა დაასახელოს ერთი ან მეტი ეროვნული კომპეტენტური ორგანო ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების საკითხებზე. კომპეტენტური ეროვნული ორგანო, ეროვნული საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული და პოლიტიკის ღონისძიებების შესაბამისად, პასუხისმგებელია ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაზე, ან (თუ მიზანშეწონილია) წერილობითი დოკუმენტის შემუშავებაზე, რომელიც ადასტურებს, რომ ხელმისაწვდომობის მოთხოვნები დაკმაყოფილებულია; აგრეთვე, იგი პასუხისმგებელია რეკომენდაციების გაცემაზე შესაბამისი პროცედურებისა და მოთხოვნების თაობაზე წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის მისაღებად და ურთიერთშეთანხმებული პირობების დასადებად.
- მხარეს შეუძლია, განსაზღვროს ერთიანი ორგანო ეროვნული პასუხისმგებელი პირისა და კომპეტენტური ორგანოს ფუნქციების შესასრულებლად.
- ყველა მხარემ, პროტოკოლის ძალაში შესვლის დღემდე უნდა აცნობოს სამდივნოს ეროვნული პასუხისმგებელი პირისა და კომპეტენტური ეროვნული ორგანოს საკონტაქტო ინფორმაცია. თუ მხარე დაასახელებს ერთზე მეტ ეროვნულ კომპეტენტურ ორგანოს, მან უნდა აცნობოს სამდივნოს შესაბამისი ინფორმაცია ამ ორგანოების ფუნქციებისა და პასუხისმგებლობების შესახებ. მიზანშეწონილობის შემთხვევაში, ასეთი ინფორმაცია, როგორც მინიმუმი, უნდა მიუთითებდეს

რომელი კომპეტენტური ორგანოა პასუხისმგებელი მოსაპოვებელ გენეტიკურ რესურსზე. ყველა მხარე ვალდებულია, დაუყოვნებლივ აცნობოს სამდივნოს ნებისმიერი სახის ცვლილების შესახებ, რომელიც ეხება ეროვნულ პასუხისმგებელ პირს და კომპეტენტურ ორგანოს, მათ საკონტაქტო ინფორმაციას ან კომპეტენტური ორგანო(ებ)ის პასუხისმგებლობებსა და ფუნქციებს.

5. სამდივნო უზრუნველყოფს მე-4 პარაგრაფის შესაბამისად მიღებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრის საშუალებით.

მუხლი 14. ხელმისაწვდომობის და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრი და ინფორმაციის გაზიარება

1. ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრი დაფუძნებულია როგორც ერთიანი რესურს ცენტრის ნაწილი, რომელიც აღწერილია კონვენციის მუხლში 18.3. იგი ასრულებს ხელმისაწვდომობასა და სარგებლის განაწილებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გაზიარების მექანიზმის ფუნქციას. კერძოდ, მან უნდა უზრუნველყოს მოცემული პროტოკოლის შესრულებასთან დაკავშირებული შესაბამისი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა ყველა მხარის მიერ.
2. კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნების გარეშე, ყველა მხარემ უნდა მიაწოდოს ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრს ამ პროტოკოლით დადგენილი ნებისმიერი ინფორმაცია, ისევე როგორც ინფორმაცია, რომელიც საჭიროა იმ გადაწყვეტილებების შესაბამისად, რომელიც მიღებულია მხარეთა კონფერენციის მიერ, რომელიც იმავდროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას. მსგავსი ინფორმაცია მოიცავს:
 - ა) საკანონმდებლო, ადმინისტრაციულ და პოლიტიკის ღონისძიებებს ხელმისაწვდომობაზე და სარგებლის განაწილებაზე
 - ბ) ინფორმაციას ეროვნულ პასუხისმგებელ პირზე და კომპეტენტურ ეროვნულ ორგანოზე ან ორგანოებზე; და
 - გ) ნებართვებსა ან მათ ეკვივალენტს, რომელიც გაცემულია დაშვების წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის შესახებ გადაწყვეტილებისა და ურთიერთშეთანხმებული პირობების დადგენის მომენტისათვის;
3. დამატებითი ინფორმაცია (თუ არსებობს და მიზანშეწონილია), შეიძლება მოიცავდეს:

ა) მონაცემებს მკვიდრი და ადგილობრივი თემების შესაბამისი კომპეტენტური ორგანოს შესახებ და ინფორმაციას, რომლის შესახებაც იქნა გადაწყვეტილება მიღებული;

ბ) საკონტრაქტო დებულებების ნიმუშს;

გ) გენეტიკურ რესურსებზე მონიტორინგის შემუშავებულ მეთოდებსა და ინსტრუმენტებს; და

დ) ქვევის კოდექსსა და საუკეთესო გამოცდილებას.

4. ხელმისაწვდომობის და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრის მუშაობის ფორმებს, საქმიანობის შესახებ ანგარიშების ჩათვლით, განიხილავს და მასზე გადაწყვეტილებას იღებს მხარეთა კონფერენცია (რომელიც ამავედროულად მოცემული პროტოკოლის მხარეთა I შეხვედრას წარმოადგენს) ხოლო შემდგომ შეხვედრებზე მოხდება მათი განხილვა.

მუხლი 15. ხელმისაწვდომობის და სარგებლის განაწილების ქვეყნის შიდა კანონმდებლობასთან ან რეგულირების მოთხოვნებთან შესაბამისობა

1. ყველა მხარე ვალდებულია გაატაროს შესაბამისი, ეფექტური და პროპორციული საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული თუ პოლიტიკის ღონისძიებები რათა, მისი იურისდიქციის ფარგლებში უზრუნველყოფილი იქნას გენეტიკური რესურსების გამოყენება წინასწარი ინფორმირებული შეთანხმების და ურთიერთშეთანხმებული პირობების საფუძველზე მეორე მხარის და სარგებლის განაწილების ეროვნული კანონმდებლობისა და რეგულირების მექანიზმების შესაბამისად.
2. მხარეები ვადებული არიან, მიიღონ შებამისი, ეფექტური და პროპორციული ზომები ზემოთ მოყვანილი პარაგრაფი 1-ის მოთხოვნებით განსაზღვრული პირობების შეუსრულებლობის შემთხვევაში.
3. შეძლებისდაგვარად და მიზანშეწონილობის შემთხვევაში, მხარეები ვალდებული არიან, ითანამშრომლონ ქვეყნის შიდა დონეზე ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ კანონმდებლობისა და რეგულირების მოთხოვნების შესაძლო დარღვევის შემთხვევებში (აქვე, პარაგრაფი 1).

მუხლი 16. გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ ეროვნული კანონმდებლობისა და რეგულირების მოთხოვნების შესაბამისობა

1. ყველა მხარე ვალდებულია, გაატაროს შესაბამისი, ეფექტური და პროპორციული საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული თუ პოლიტიკის ღონისძიებები რათა, უზრუნველყოფილი იქნას გენეტიკური რესურსების მის იურისდიქციაში გამოყენება წინასწარი ინფორმირებული შეთანხმების და ურთიერთშეთანხმებული პირობების საფუძველზე მეორე მხარის ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების ეროვნული კანონმდებლობისა და რეგულირების მექანიზმების შესაბამისად, მკვიდრი და ადგილობრივი თემების საცხოვრებელ ადგილებში.
2. მხარეები ვალდებულნი არიან, მიიღონ შებამისი, ეფექტური და პროპორციული ზომები ზემოთ მოყვანილი პარაგრაფი 1-ის მოთხოვნებით განსაზღვრული პირობების შეუსრულებლობის შემთხვევაში.
3. შეძლებისდაგვარად და მიზანშეწონილობის შემთხვევაში, მხარეები ვალდებულნი არიან, ითანამშრომლონ ქვეყნის შიდა დონეზე ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ კანონმდებლობისა და რეგულირების მოთხოვნების შესაძლო დარღვევის შემთხვევებში (აქვე, პარაგრაფი 1).

მუხლი 17. მონიტორინგი გენეტიკური რესურსების გამოყენებაზე

1. შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით, ყველა მხარე ვალდებულია საჭიროებისამებრ მიიღოს შესაბამისი ზომები მონიტორინგის განხორციელებისა და გენეტიკური რესურსების გამოყენების გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად. ასეთი ზომები მოიცავს შემდეგს:
 - ა) ერთი ან მეტი საკონტროლო პუნქტის შექმნა შემდეგი ფორმით:
 - (1) საკონტროლო პუნქტები შეაგროვებენ ან მიიღებენ ინფორმაციას წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის, გენეტიკური რესურსის წყაროს, ურთიერთშეთანხმებული პირობების და/ან გენეტიკური რესურსების გამოყენების შესახებ;
 - (2) ყველა მხარე ვალდებულია, საჭიროების შემთხვევაში, კონკრეტული საკონტროლო პუნქტის მახასიათებლის მიხედვით, მოთხოვოს გენეტიკური რესურსების მომხმარებლებს, მიაწოდონ საკონტროლო პუნქტს ზემო პარაგრაფში მითითებული ინფორმაცია. ყველა მხარე ვალდებულია, მიიღოს შესაბამისი, ეფექტური და პროპორციული ზომები მოთხოვნების შეუსრულებლობის შემთხვევაში.
 - (3) ასეთი ინფორმაცია, საერთაშორისოდ აღიარებული შესაბამისობის სერტიფიკატების ჩათვლით (სადაც ხელმისაწვდომია), კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნების გარეშე, უნდა მიეწოდოს შესაბამის ეროვნულ

ორგანოს, მხარეს, რომელიც იძლევა წინასწარ ინფორმირებულ თანხმობას, და ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრს შესაბამისად;

(4) საკონტროლო პუნქტები უნდა იყოს ეფექტური და აღჭურვილი შესაბამისი ფუნქციებით ამ პარაგრაფის (ა) ქვეპარაგრაფის პირობების შესასრულებლად. ისინი უნდა იყოს რელევანტური გენეტიკური რესურსების გამოყენების ან შესაბამისი ინფორმაციის შეგროვების თვალსაზრისით, inter alia, კვლევის, განვითარების, ინოვაციის, კომერციალიზაციის მომზადებისა და კომერციალიზაციის ნებისმიერ სტადიაზე.

ბ) მომხმარებლებისა და მიმწოდებლების სტიმულირება შეიტანონ ურთიერთშეთანხმებულ პირობებში დებულება მსგავსი პირობების შესრულების თაობაზე ინფორმაციის გაზიარების შესახებ, ანგარიშგების მოთხოვნების ჩათვლით; და

გ) ხერჯ-ეფექტური საკომუნიკაციო სისტემებისა და ინსტრუმენტების გამოყენების სტიმულირება.

2. ნებართვა ან მისი ეკვივალენტი, გაცემული მუხლი 6.3.ე-ს შესაბამისად, და გამოქვეყნებული დაშვებისა და სარგებლის გაზიარების საშუაშალო ორგანოს მიერ, წარმოადგენს საერთაშორისოდ აღიარებულ შესაბამისობის სერტიფიკატს.
3. საერთაშორისოდ აღიარებული შესაბამისობის სერტიფიკაცი წარმოადგენს დასტურს იმისა, რომ მასში მითითებული გენეტიკური რესურსი ხელმისაწვდომია წინასწარი ინფორმირებული თანხმობისა და ურთიერთშეთანხმებული პირობების საფუძველზე წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის გამცემი მხარის ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ კანონმდებლობისა და რეგულირების მოთხოვნების შესაბამისად.
4. საერთაშორისოდ აღიარებული შესაბამისობის სერტიფიკატი უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას (თუ იგი არ არის კონფიდენციალური):

ა) გამცემი ორგანო;

ბ) გაცემის თარიღი;

გ) მიმწოდებელი;

დ) სერტიფიკატის უნიკალური საიდენტიფიკაციო კოდი;

ე) პირი ან ორგანიზაცია, ვიზეც გაიცა წინასწარი ინფორმირებული თანხმობა;

ვ) საკითხი ან სერტიფიკატში მითითებული გენეტიკური რესურსი;

ზ) დასტური იმისა, რომ დადგენილია ურთიერთშეთანხმებული პირობები;

თ) დასტური იმისა, რომ წინასწარი ინფორმირებული თანხმობა მიღებულია; და

ი) კომერციული ან/და არაკომერციული მოხმარება

მუხლი 18. ერთიერთშეთანხმებული პირობებთან შესაბამისობა

1. მე-6 მუხლის მე-3 პარაგრაფის "ზ" და "ი" ქვეპუნქტების და მე-7 მუხლის შესრულებისას, ყველა მხარე ვალდებულია მოუწოდოს გენეტიკური რესურსების და/ან გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის მიმწოდებლებსა და მომხმარებლებს ერთიერთშეთანხმებულ პირობებში შეიტანონ დებულებები დავის მოგვარების თაობაზე, შემდეგის ჩათვლით:
 - ა) წარმოშობილი დავის გადაჭრისათვის მათ მიერ არჩეული იურისდიქცია;
 - ბ) გამოყენებადი კანონმდებლობა და/ან
 - გ) დავის ალტერნატიული გადაჭრის საშუალებები, როგორცაა, მაგალითად, მედიაცია (შუამავლობა) ან არბიტრაჟი.
2. ყველა მხარე უზრუნველყოფს რესურსის მოძიების შესაძლებლობას სამართლებრივი სისტემების მეშვეობით, რომელიც შეესაბამება გამოყენებად იურისდიქციის მოთხოვნებს, თუ დავა წარმოიშობა ერთიერთშეთანხმებული პირობების თაობაზე.
3. ყველა მხარე ვალდებულია, მიიღოს ეფექტური ზომები:
 - ა. მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად;
 - ბ. ერთიერთადიარებისა და სხვა ქვეყნებში მიღებული სასამართლო ან არბიტრაჟის გადაწყვეტილებების აღსრულების მექანიზმების გამოყენება.
4. მოცემული მუხლის ეფექტურობა უნდა იქნას განხილული მხარეთა კონფერენციის მიერ, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს ამ პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას მოცემული პროტოკოლის მუხლის 31 შესაბამისად.

მუხლი 19. საკონტრაქტო დებულებების ნიმუშები

1. შესაბამის შემთხვევებში, ყველა მხარე ვალდებულია, მხარი დაუჭიროს ერთიერთშეთანხმებული პირობების სექტორული და სექტორთაშორისი სანიმუშო საკონტრაქტო დებულებების შემუშავებას, განახლებას და გამოყენებას.
2. მხარეთა კონფერენცია იმავდროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, რომელიც პერიოდულად განიხილავს სექტორული ან სექტორთაშორისი საკონტრაქტო დებულებების ნიმუშების გამოყენებას.

მუხლი 20. ქცევის კოდექსი, წესები (ინსტრუქციები) და საუკეთესო გამოცდილება და/ან სტანდარტები

1. ყველა მხარე ვალდებულია, ხელი შეუწყოს ქცევის ნებაყოფლობითი კოდექსების, წესებისა და საუკეთესო გამოცდილების და/ან სტანდარტების შემუშავებას,

განახლებასა და გამოყენებას ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების სფეროში.

2. მხარეთა კონფერენცია, რომელიც იმავდროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, პერიოდულად განიხილავს ქცევის ნებაყოფლობითი კოდექსის, წესებისა და საუკეთესო გამოცდილებისა და/ან სტანდარტების გამოყენების საკითხს, და განიხილავს გარკვეული კოდექსის, წესებისა, თუ საუკეთესო გამოცდილებისა და/ან სტანდარტების მიღების შეაძლებლობას.

მუხლი 21. ცნობიერების ამაღლება

ყველა მხარე ვალდებულია, მიიღოს შესაბამისი ზომები გენეტიკური რესურსებისა და მათზე ტრადიციული ცოდნის მნიშვნელობისა და ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ ცნობიერების ამაღლებისათვის. ასეთი ზომები, შეიძლება, მოიცავდეს, *inter alia*, შემდეგს:

- ა) მოცემული პროტოკოლის პოპულარიზაცია, მისი მიზნის ჩათვლით;
- ბ) მკვიდრი და ადგილობრივი თემებისა და შესაბამისი დაინტერესებული პირების შეხვედრების ორგანიზება;
- გ) დახმარების სამსახურის შექმნა და ფუნქციონირება მკვიდრი და ადგილობრივი თემებისა და შესაბამისი დაინტერესებული პირებისათვის;
- დ) ინფორმაციის გავრცელება ეროვნული რესურს ცენტრის საშუალებით
- ე) ქცევის ნებაყოფლობითი კოდექსის, წესებისა და საუკეთესო გამოცდილებისა და/ან სტანდარტების პოპულარიზაცია მკვიდრ და ადგილობრივ თემებთან და დაინტერესებულ პირებთან კონსულტაციის საშუალებით;
- ვ) ეროვნული, რეგიონალური და საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარების პოპულარიზაცია, სადაც მიზნშეწონილია.
- ზ) გენეტიკური რესურსებისა და ტრადიციული ცოდნის მომხმარებელთა და მიმწოდებელთა განათლება და ტრენინგები ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების სფეროში მათი ველდებულებების შესახებ;
- თ) მკვიდრი და ადგილობრივი თემებისა და შესაბამისი დაინტერესებული პირების მონაწილეობა პროტოკოლის განხორციელებაში; და
- ი) მკვიდრი და ადგილობრივი თემების სათემო პროტოკოლებისა და პროცედურების შესახებ ინფორმირება და ცნობიერების ამაღლება.

მუხლი 22. პოტენციალი

1. მხარეები ვალდებულნი არიან ითანამშრომლონ ადამიანური რესურსების და ინსტიტუციონალური სტრუქტურების შესაძლებლობის გაძლიერებისა და განვითარების კუთხით წინამდებარე პროტოკოლის ეფექტურად განხორციელებისათვის განვითარებად მხერე-ქვეყნებში, კერძოდ, ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებში, განვითარებადი მცირე კუნძული სახელმწიფოების ჩათვლით, და გარდამავალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნებში, არსებული გლობალური, რეგიონალური, ქვე-რეგიონალური და ეროვნული ინსტიტუტებისა და ოგანიზაციების მეშვეობით. ამ კონტექსტში, მხარეებმა ხელი უნდა შეუწყონ მკვიდრი და ადგილობრივი თემებისა და დაინტერესებული პირების მონაწილეობას, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და კერძო სექტორის ჩათვლით.
2. განვითარებად ქვეყნებს, კერძოდ, ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებს, მცირე განვითარებადი კუნძული სახელმწიფოების ჩათვლით, და გარდამავალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნებს ესაჭიროებათ ფინანსური რესურსები, რაც კონვენციის შესაბამისი დებულებების თანახმად, უნდა იქნას სრულად გათვალისწინებული პოტენციალის შექმნისა და განვითარების უზრუნველსაყოფად, მოცემული პროტოკოლის შესრულების მიზნებისათვის.
3. მოცემული პროტოკოლის შესრულებისათვის საჭირო შესაბამისი ზომების მიღების საფუძვლად ცნობისათვის, განვითარებადმა ქვეყნებმა, კერძოდ, ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებმა, მცირე განვითარებადი კუნძული სახელმწიფოების ჩათვლით, და გარდამავალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნებმა უნდა განსაზღვრონ საკუთარი საჭიროებანი და პრიორიტეტები ეროვნული შესაძლებლობების თვითშეფასების მეშვეობით. ამ დროს ასეთმა მხარეებმა მხარი უნდა დაუჭირონ მკვიდრი და ადგილობრივი თემებისა და დაინტერესებული პირების მიერ განსაზღვრულ საჭიროებებსა და პრიორიტეტებს, განსაკუთრებით ქალთა პრიორიტეტებსა და პოტენციალის საჭიროებებს.
4. მოცემული პროტოკოლის განხორციელების მხარდასაჭერად შესაძლებლობების გაძლიერება და განვითარება შეიძლება, მოიცავდეს, *inter alia*, შემდეგ სფეროებს:
 - ა) მოცემული პროტოკოლის განხორციელებისა და მასში მოყვანილი ვალდებულებებთან შესაბამისობის შესაძლებლობა;
 - ბ) ურთიერთშეთანხმებული პირობების თაობაზე მოლაპარაკებების შესაძლებლობა;
 - გ) ეროვნული საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული და პოლიტიკის დონისძიებების შემუშავების, განხორციელებისა და აღსრულების შესაძლებლობა ხელმისაწვდომობისა სარგებლის განაწილების სფეროში, და
 - დ) ქვეყნის გენეტიკური რესურსის დამატებული ღირებულების შექმნის მიზნით, ეროვნული სამეცნიერო კვლევის პოტენციალის შექმნა.

5. 1-4 პარაგრაფებში ჩამოთვლილი ღონისძიებები, შეიძლება მოიცავდეს შემდეგს:
 - ა) სამართლებრივი და ინსტიტუციონალური განვითარება;
 - ბ) მოლაპარაკებების დროს სამართლიანობისა და თანასწორობის პოპულარიზაცია, როგორცაა, მაგალითად, ტრენინგი ურთიერთშეთანხმებულ პირობებზე მოლაპარაკებების შესახებ;
 - გ) შესაბამისობის მონიტორინგი და აღსრულება;
 - დ) საუკეთესო საკომუნიკაციო ინსტრუმენტებისა და ინტერნეტზე დაფუძნებული სისტემების გამოყენება ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების საქმიანობისთვის;
 - ე) შეფასების მეთოდების შემუშავება და გამოყენება;
 - ვ) ბიო-დაზვერვითი კვლევა, მასთან დაკავშირებული კვლევები და ტაქსონომიური კვლევები;
 - ზ) ტექნოლოგიის გადაცემა, და ინფრასტრუქტურული და ტექნიკური შესაძლებლობები ტექნოლოგიის გადაცემის მდგრადობის უზრუნველსაყოფად;
 - თ) ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების საქმიანობის წვლილის გაზრდა ბიოლოგიური მრავალფეროვნებისა და მისი კომპონენტების მდგრადი გამოყენების საქმეში;
 - ი) სპეციალური ზომები შესაბამისი დაინტერესებული პირების ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების სფეროში შესაძლებლობების გაძლიერების უზრუნველსაყოფად; და
 - კ) სპეციალური ზომები მკვიდრი და ადგილობრივი თემების შესაძლებლობების გაზრდისათვის; ძირითადი აქცენტი უნდა გაკეთდეს ამ თემების ქალთა შესაძლებლობების გაზრდაზე გენეტიკურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის და/ან გენეტიკური რესურსების შესახებ ტრადიციული ცოდნის განაწილების სფეროში.
6. ინფორმაცია შესაძლებლობების გაძლიერებისა და განვითარების ინიციატივების შესახებ ეროვნულ, რეგიონალურ და საერთაშორისო დონეებზე 1-5 პუნქტების შესაბამისად, უნდა მიეწოდოს ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრს ურთიერთშეთანხმებულობის და კოორდინირების მისაღწევად შესაძლებლობების გაძლიერების ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების განვითარების ხელშეწყობის მიზნით.

მუხლი 23. ტექნოლოგიის გადაცემა, ურთიერთქმედება და თანამშრომლობა

კონვენციის მუხლების 15, 16, 18 და 19 შესაბამისად, მხარეები ვალდებული არიან, უზრუნველყონ თანამშრომლობა და ურთიერთქმედება ტექნიკური და მეცნიერული კვლევებისა და განვითარების პროგრამებზე, ბიოტექნოლოგიური კვლევითი

სამუშაოების ჩათვლით, პროტოკოლის მიზნების მისაღწევად. მხარეები უწყობენ ხელს ტექნოლოგიების ხელმისაწვდომობას განვითარებადი წევრი ქვეყნებისათვის, განსაკუთრებით, ნაკლებად განვითარებული და მცირე კუნძული-ქვეყნებისათვის და გარდამავალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნებისათვის გადაცემის გზით, რათა მათ შეიმუშაონ და განავითარონ სიცოცხლისუნარიანი ტექნოლოგიური და მეცნიურული საფუძველი კონვენციისა და მოცემული პროტოკოლის მიზნების მისაღწევად. შემდგომში დაგვარად და მიზანშეწონილობის შემთხვევაში ასეთი საქმიანობა უნდა განხორციელდეს გენეტიკური რესურსის მიმწოდებელ ქვეყნებში და მათთან ერთად, ანუ, რესურსის წარმოშობის ქვეყანაში ან ასეთი რესურსის კონვენციის შესაბამისად შემძენ ქვეყანაში ან ქვეყნებში.

მუხლი 24. არა-წევრი ქვეყნები

წევრი ქვეყნები მოუწოდებენ არა-წევრ ქვეყნებს, დაიცვან მოცემული პროტოკოლი და მიაწოდონ შესაბამისი ინფორმაცია ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების რესურს ცენტრს.

მუხლი 25. ფინანსური მექანიზმი და რესურსები

1. მოცემული პროტოკოლის განხორციელებისათვის საჭირო ფინანსური რესურსების შესახებ მსჯელობისას, მხარეებმა უნდა გაითვალისწინონ კონვენციის მე-20 მუხლის დებულებები.
2. კონვენციის ფინანსური მექანიზმი უნდა წარმოადგენდეს პროტოკოლის ფინანსურ მექანიზმს.
3. პროტოკოლის 22-ე მუხლიში აღწერილი შესაძლებლობების გაძლიერებასა და განვითარებასთან მიმართებაში, მხარეთა კონფერენცია, რომელიც წარმოადგენს პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრასაც, ზემოთ მოყვანილ პარაგრაფში 2 ფინანსური მექანიზმის შემუშავებისას მხარეთა კონფერენციის მიერ განსჯისათვის, მხარეთა კონფერენციამ უნდა გაითვალისწინოს განვითარებადი წევრი ქვეყნების, განსაკუთრებით, ნაკლებად განვითარებული და მცირე კუნძული ქვეყნებისა და გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნების ფინანსური რესურსების, შესაძლებლობების შექმნისა და განვითარებისა და მკვიდრი და ადგილობრივი თემების საჭიროებანი, ამ თემების ქალთა საჭიროებების ჩათვლით.
4. ამავე მუხლის 1 პარაგრაფის კონტექსტში, მხარეებმა აგრეთვე უნდა გაითვალისწინონ განვითარებადი წევრი ქვეყნების, განსაკუთრებით, ნაკლებად განვითარებული და მცირე კუნძული ქვეყნებისა და გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნების საჭიროებანი შესაძლებლობების შექმნისა და განვითარების

მოთხოვნების განსაზღვრისათვის და განხორციელებისათვის პროტოკოლის მიზნების შესასრულებლად.

5. კონვენციის ინსტრუქციები ფინანსურ მექანიზმებთან მიმართებაში, რომელიც ასახულია მხარეთა კონფერენციის გადაწყვეტილებებში, მოცემული პროტოკოლის მიღებამდე მიღებული გადაწყვეტილებების ჩათვლით, უნდა გავრცელდეს, *mutatis mutandis*, ამ მუხლის დებულებებზეც.
6. განვითარებულ წევრ-ქვეყნებს აგრეთვე შეუძლიათ უზრუნველყონ, ხოლო განვითარებად წევრ-ქვეყნებსა და გარდამავალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნებს შეუძლიათ ისარგებლონ ფინანსური და სხვა რესურსებით პროტოკოლის დებულებების განხორციელების მიზნით ორმხრივი, რეგიონალური და მრავალმხრივი არხების საშუალებით.

მუხლი 26. მხარეთა კონფერენცია, რომელიც იმავდროულად პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას წარმოადგენს

1. მხარეთა კონფერენცია იმავდროულად წარმოადგენს პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას.
2. კონვენციის მხარეებს, რომლებიც არ არიან პროტოკოლის წევრი მხარეები, შეუძლიათ მიიღონ მონაწილეობა მხარეთა კონფერენციის (რომელიც იმავდროულად წარმოადგენს პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას) ნებისმიერ საქმიანობასთან დაკავშირებულ შეხვედრაში დამკვირვებელთა სტატუსით. როდესაც მხარეთა კონფერენცია ემსახურება აგრეთვე პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, პროტოკოლის ფარგლებში მიღებული გადაწყვეტილებები უნდა იქნას მიღებული მხოლოდ პროტოკოლის წევრი ქვეყნების მიერ.
3. როდესაც მხარეთა კონფერენცია ემსახურება აგრეთვე პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, მხარეთა კონფერენციის ბიუროს ნებისმიერი წევრი, რომელიც წარმოადგენს კონვენციის მხარეს, მაგრამ არ არის პროტოკოლის მხარე, უნდა იქნას შეცვლილი წევრით, რომელიც აირჩევა პროტოკოლის მხარეთა მიერ მათი რიცხვიდან.
4. მხარეთა კონფერენცია, რომელიც წარმოადგენს პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრასაც, რეგულარულად იხილავს ამ პროტოკოლის განხორციელებას და საკუთარი მანდატის ფარგლებში იღებს გადაწყვეტილებებს, რომელიც აუცილებელია ეფექტური განხორციელების ხელშეწყობისათვის. იგი ვალდებულია შეასრულოს მოცემული პროტოკოლით დაკისრებული ფუნქციები და:
 - ა) მოამზადოს რეკომენდაციები პროტოკოლის შესრულებისათვის აუცილებელი საკითხების თაობაზე;

ბ) შექმნას დამხმარე ორგანოები, რომელიც ჩაითვლება საჭიროდ მოცემული პროტოკოლის განხორციელებისათვის;

გ) საჭიროების შემთხვევაში, მოიძიოს და გამოიყენოს კომპეტენტური საერთაშორისო ორგანიზაციების, სამთავრობოთაშორისი და არასამთავრობო ორგანოების მიერ მიწოდებული ინფორმაცია, მომსახურება და თანამშრომლობა;

დ) შეიმუშაოს მოცემული პროტოკოლის 29-ე მუხლის შესაბამისად წარსადგენი ინფორმაციის ფორმა და პერიოდულობა, განიხილოს ასეთი ინფორმაცია და დამხმარე ორგანოს მიერ მიწოდებული ანგარიშები;

ე) განიხილოს და მოთხოვნისამებრ მიიღოს პროტოკოლში, მის დანართში და ამავე პროტოკოლის დამატებით დანართებში შესატანი ცვლილებები, რომელიც ჩაითვლება საჭიროდ მოცემული პროტოკოლის განხორციელებისათვის; და

ვ) შეასრულოს სხვა ფუნქციები აუცილებელი პროტოკოლის განხორციელების უზრუნველსაყოფად.

5. მხარეთა კონფერენციის პროცედურული წესები და კონვენციის ფინანსური წესები ვრცელდება, *mutatis mutandis*, ამ პროტოკოლზე გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც კონსენსუსის საფუძველზე, სხვაგვარად გადაწყვეტს მხარეთა კონფერენცია რომელიც წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას.
6. მხარეთა კონფერენციის პირველი შეხვედრა, რომელიც იმავდროულად იქნება მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრა, ჩატარდება სამდივნოს მოწვევით მოცემული პროტოკოლის იურიდიულ ძალაში შესვლის შემდგომ. მხარეთა კონფერენციისა და მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრის მორიგი მომდევნო სხდომები უნდა ჩატარდეს მხარეთა კონფერენციის შეხვედრებზე პარალელურად, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სხვაგვარად გადაწყვეტს მხარეთა კონფერენცია, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას.
7. მხარეთა კონფერენციის, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, რიგგარეშე ხსდომები, უნდა ჩატარდეს მაშინ, როდესაც ამას საჭიროდ მიიჩნევს მხარეთა კონფერენცია, რომელიც წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, ან ასეთი სხდომა უნდა ჩატარდეს რომელიმე მხარის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე, იმ პირობით, რომ მხარის მიერ სამდივნოში მოთხოვნის წარდგენიდან 6 თვის განმავლობაში მას მხარს დაუჭერს მხარეთა ერთი მესამედი მაინც.
8. გაერთიანებული ერები, მისი სპეციალური სააგენტოები და ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტო ისევე, როგორც კონვენციის წევრი ქვეყნები და არა-წევრი დამკვირვებლები, შეიძლება ესწრებოდნენ დამკვირვებლის სტატუსით მხარეთა კონფერენციას, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის

მხარეთა შეხვედრას. ნებისმიერი ეროვნული თუ საერთაშორისო, სამთავრობო თუ არასამთავრობო ორგანო თუ სააგენტო, რომელიც კომპეტენტურია მოცემული პროტოკოლის საკითხებში და რომელმაც აცნობა სამდივნოს მისი სურვილის შესახებ, დაესწროს დამკვირვებლის სტატუსით მხარეთა კონფერენციის შეხვედრას, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, შეიძლება იქნას დაშვებული გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამის წინააღმდეგია მხარეთა ერთი მესამედი მაინც. თუ ამ მუხლით სხვაგვარად არ არის გათვალისწინებული, დამკვირვებელთა დაშვება და მონაწილეობა უნდა ხდებოდეს ამავე მუხლის მე-5 პარაგრაფში აღწერილი წესებისა და პროცედურების მიხედვით

მუხლი 27. დამხმარე ორგანოები

1. ნებისმიერი დამხმარე ორგანო შექმნილი ამ კონვენციის მიერ და მის ფარგლებში, შეიძლება ემსახურებოდეს მოცემულ პროტოკოლს იმ მხარეთა კონფერენციის გადაწყვეტილების საფუძველზე, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას. ნებისმიერი ასეთი გადაწყვეტილება უნდა განსაზღვრავდეს შესასრულებელ ამოცანებს.
2. კონვენციის ის მხარეები, რომლებიც არ წარმოადგენენ მოცემული პროტოკოლის მხარეებს, შეიძლება, იღებდნენ მონაწილეობას ნებისმიერი ასეთი დამხმარე ორგანოს სხდომაში დამკვირვებელი სტატუსით. როდესაც კონვენციის დამხმარე ორგანო ემსახურება მოცემული პროტოკოლის დამხმარე ორგანოს, მოცემული პროტოკოლის ფარგლებში მისაღებ გადაწყვეტილებებს უნდა იღებდეს მხოლოდ ამ პროტოკოლის მხარეები.
3. როდესაც კონვენციის დამხმარე ორგანო ახორციელებს ფუნქციებს მოცემული პროტოკოლის საკითხებთან მიმართებით, დამხმარე ორგანოს ბიუროს ნებისმიერი წევრი, რომელიც წარმოადგენს კონვენციის მხარეს, მაგრამ, არ წარმოადგენს პროტოკოლის მხარეს, უნდა იქნას ჩანაცვლებული ისეთი წევრით, რომელიც აირჩევა პროტოკოლის მხარეთა მიერ მათი რიცხვიდან.

მუხლი 28. სამდივნო

1. კონვენციის 24-ე მუხლის საფუძველზე შექმნილი სამდივნო ასრულებს მოცემული პროტოკოლის სამდივნოს როლსაც.

2. კონვენციის 24-ე მუხლის პარაგრაფი 1, რომელიც აღწერს სამდივნოს ფუნქციებს, უნდა ვრცელდებოდეს, *mutatis mutandis*, მოცემულ პროტოკოლზეც.
3. იმ პირობით, რომ ისინი მკაფიოა, სამდივნოს მოცემული პროტოკოლის მომსახურების ხარჯები დაიფარება პროტოკოლის მხარეთა მიერ. თავის პირველ სხდომაზე მხარეთა კონფერენცია, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, უნდა მიიღოს შესაბამისი საბიუჯეტო გადაწყვეტილებები.

მუხლი 29. მონიტორინგი და ანგარიშგება

ყველა მხარე ვალდებულია, განახორციელოს მონიტორინგი მოცემული პროტოკოლის მიერ დაკისრებული ვალდებულებების შესრულებაზე და პერიოდულად მიაწოდოს ანგარიში მხარეთა კონფერენციას, რომელიც იმავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, იმ ფორმატით და იმ პერიოდულობით, რომელიც უნდა დაადგინოს მხარეთა კონფერენციამ, რომელიც იმავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, მოცემული პროტოკოლის განხორციელების მიზნით გატარებული ზომების შესახებ. .

მუხლი 30. პროტოკოლის ვალდებულებების შესრულების ხელშეწყობის პროცედურები და მექანიზმები.

მხარეთა კონფერენცია, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, თავის პირველ სხდომაზე განიხილავს და ამტკიცებს თანამშრომლობის პროცედურებს და ინსტიტუციურ მექანიზმებს მოცემული პროტოკოლის დებულებების შესაბამისობის ხელშეწყობისა და მოთხოვნების შეუსაბამობის შემთხვევებზე რეაგირების მიზნით. აღნიშნული პროცედურები და მექანიზმები უნდა მოიცავდეს დებულებებს, რომელიც გულისხმობს რეკომენდაციის და დახმარების გაწევას საჭიროების შემთხვევაში. აღნიშნული პროცედურები და მექანიზმები უნდა იყოს იზოლირებული და არ უნდა უქმნიდეს საფრთხეს დავის გადაჭრის პროცედურებსა და მექანიზმებს, რომელიც განსაზღვრულია კონვენციის 27-ე მუხლში.

მუხლი 31. შეფასება და განხილვა.

მხარეთა კონფერენცია, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს მოცემული პროტოკოლის მხარეთა შეხვედრას, პროტოკოლის ძალაში შესვლიდან 4 წლის თავზე და

შემდგომში კი მის მიერ დადგენილი პერიოდულობით შეაფასებს მოცემული პროტოკოლის ეფექტურობას.

მუხლი 32. ხელმოწერა.

მოცემული პროტოკოლი უნდა გაიხსნას კონვენციის მხარეთა მიერ ხელმოწერისათვის გაეროს ნიუ-იორკის შტაბ-ბინაში 2011 წლის 2 თებერვალს 2012 წლის 1 თებერვლამდე.

მუხლი 33. ძალაში შესვლა.

1. მოცემული პროტოკოლი უნდა შევიდეს ძალაში იმ სახელმწიფოების, ან რეგიონალური ეკონომიკური ინტეგრაციის ორგანიზაციების მიერ რატიფიცირების, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების 50-ე დოკუმენტის მიწოდებიდან 19-ე დღეს, რომლებიც წარმოადგენენ კონვენციის მხარეებს.
2. მოცემული პროტოკოლი უნდა შევიდეს ძალაში იმ სახელმწიფოებისა ან რეგიონალური ეკონომიკური ინტეგრაციის ორგანიზაციებისთვის, რომლებიც გააკეთებენ რატიფიცირებას, მიიღებენ ან დაამტკიცებენ ამ პროტოკოლს, ან შეუერთდებიან მას 1 პარაგრაფში მითითებული 50-ე დოკუმენტის მიწოდების შემდეგ და მას შემდეგ, რაც სახელმწიფო ან რეგიონალური ეკონომიკური ინტეგრაციის ორგანიზაცია წარადგენს რატიფიცირების, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების დოკუმენტს (19-ე დღეს), ან იმ დღეს, როდესაც კონვენცია შევა ძალაში სახელმწიფოსათვის ან რეგიონალური ეკონომიკური ინტეგრაციის ორგანიზაციისათვის, რომელსაც ადგილი ექნება უფრო გვიან.
3. პარაგრაფების 1 და 2 მიზნებისათვის რეგიონალური ეკონომიკური ორგანიზაციის მიერ წარდგენილი ნებისმიერი დოკუმენტი, არ უნდა ჩაითვალოს ასეთი ორგანიზაციის წევრი სახელმწიფოს მიერ წარდგენილი დოკუმენტის დამატებად.

მუხლი 34. დათქმები.

მოცემულ პროტოკოლზე დათქმები არ კეთდება.

მუხლი 35. გამოსვლა.

1. მხარისათვის პროტოკოლის ძალაში შესვლიდან ორი წლის შემდეგ, მხარეს შეუძლია ნებისმიერ დროს გამოვიდეს მოცემული პროტოკოლიდან დეპოზიტართან წერილობითი შეტყობინების წარდგენის საფუძველზე.
2. ნებისმიერი ასეთი გასვლა ხდება დეპოზიტარის მიერ წერილობითი შეტყობინების მიღებიდან ერთი წლის თავზე, ან ისეთი უფრო გვიანი თარიღიდან, რომელიც შეიძლება მითითებული იყო გასვლის შეტყობინებაში.

მუხლი 36. ავთენტური ტექსტები.

მოცემული პროტოკოლის ორიგინალი - არაბულ, ჩინურ, ინგლისურ, ფრანგულ, რუსულ და ესპანურ ენებზე შესრულებული ტექსტები - ითვლება თანაბრად ავთენტურად და უნდა წარედგინოს გაეროს გენერალურ მდივანს.

ზემოხსენებულის დასტურების ნიშნად, შესაბამისი უფლებამოსილებით აღჭურვილნი ვაწერთ ხელს მოცემულ პროტოკოლს მოცემულ დღეს.

შესრულებულია ნაგოიაში ორიათას ათი წლის ოქტომბრის ოცდამეცხრე დღეს.

დანართი. ფულადი და არაფულადი სარგებელი.

1. ფულადი სარგებელი მოიცავს, თუმცა არ შემოიფარგლება მხოლოდ ჩამოთვლილით:
 - ა) ხელმისაწვდომობის საფასური/თითო შეგროვილი ან სხვაგვარად მოპოვებული ნიმუშის საფასური;
 - ბ) წინასწარი გადახდა;
 - გ) ეტაპობრივი გადახდა;
 - დ) ჰონორარის გადახდა;
 - ე) სალიცენზიო საფასური კომერციალიზაციის შემთხვევაში;
 - ვ) სპეციალური საფასური, რომელიც უნდა გადაეხადოს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნების და მდგრადი გამოყენების ხელშემწყობ სატრასტო ფონდს;
 - ზ) ურთიერთშეთანხმების შემთხვევაში, ხელფასები და პრივილეგიები;
 - თ) კვლევის დაფინანსება;
 - ი) ერთობლივი საწარმოები;

კ) შესაბამისი ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების ერთობლივი ფლობა;

2. არაფულადი სარგებელი მოიცავს, თუმცა არ შემოიფარგლება მხოლოდ ჩამოთვლილით:

ა) სამეცნიერო კვლევის და განვითარების შედეგების გაზიარება;

ბ) ურთიერთქმედება, თანამშრომლობა და წვლილის შეტანა სამეცნიერო კვლევით და განვითარების პროგრამებში, კერძოდ კი ბიოტექნოლოგიურ კვლევით საქმიანობაში, შეძლებისდაგვარად გენეტიკური რესურსის მომწოდებელ მხარე-ქვეყანაში;

გ) პროდუქტის შემუშავებაში მონაწილეობა;

დ) ურთიერთქმედება, თანამშრომლობა და წვლილის შეტანა განათლებასა და ტრენინგში;

ე) გენეტიკური რესურსების *ex situ* მეურნეობაში ან მონაცემთა ბაზაში დაშვება;

ვ) გენეტიკური რესურსების მიმწოდებლისთვის ცოდნისა და ტექნოლოგიის მიწოდება სამართლიანი და ხელსაყრელი პირობებით, შეღავათიანი და პრივილეგირებული პირობების ჩათვლით (შეთანხმების შემთხვევაში), კერძოდ ცოდნისა და ტექნოლოგიის გენეტიკური რესურსების გამოსაყენებლად, ბიოტექნოლოგიის ჩათვლით, ან ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შენარჩუნებასა და მდგრად გამოყენებასთან დაკავშირებული ცოდნისა და ტექნოლოგიის გადაცემა;

ზ) შესაძლებლობების გაძლიერება ტექნოლოგიების გადაცემის მიზნით;

თ) ინსტიტუციური შესაძლებლობების გაძლიერება;

ი) ადამიანური და მატერიალური რესურსები დაშვების რეგულირების აღსრულებისა და ადმინისტრირებისათვის საჭირო შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით;

კ) ტრენინგი გენეტიკური რესურსების თემაზე გენეტიკური რესურსების მიმწოდებელი ქვეყნების სრული მონაწილეობით, შეძლებისდაგვარად ასეთ ქვეყნებში;

ლ) ბიოლოგიური მრავალფეროვნების კონსერვაციისა და მდგრადი გამოყენების შესახებ სამეცნიერო ინფორმაციაზე დაშვება ბიოლოგიური აღრიცხვისა და ტაქსონომიური კვლევების ჩათვლით;

მ) წვლილის შეტანა ადგილობრივ ეკონომიკაში;

ნ) ისეთ პრიორიტეტულ საჭიროებებზე გამიზნული კვლევა, როგორცაა ჯანდაცვა და სურსათის უვნებლობა, გენეტიკური რესურსების მქონე ქვეყნის შიდა გამოყენების გათვალისწინებით გენეტიკური რესურსების მიმწოდებელ ქვეყანაში

- ო) ინსტიტუციური და პროფესიული ურთიერთობანი, რომელიც წარმოიშობა ხელმისაწვდომობისა და სარგებლის განაწილების შესახებ შეთანხმების და შემდგომი თანამშრომლობის საფუძველზე;
- პ) სურსათისა და შემოსავლის წყაროს უსაფრთხოების სარგებელი;
- ჟ) სოციალური აღიარება;
- რ) შესაბამისი ინტელექტუალური საკუთრების უფლების ერთობლივი ფლობა.